

Mõõré

موري

الْوَسَائِلُ الْمُفِيدَةُ لِلْحَيَاةِ السَّعِيدَةِ

Na-rıgsg sēn nafde sēn na paam vl-noogo

Sēn gulsa sebrā
A Šeeḥ ‘Abd Ar-Rahmaan [bn Naasir As-si‘diy
(Wēnd na yols-a)

الْوَسَائِلُ الْمُفِيدَةُ لِلْحَيَاةِ السَّعِيدَةِ

Na-rıgsg sên nafde sên na paam vi-noogo

الشَّيْخُ عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ نَاصِرٍ السَّعْدِيُّ

رَحِمَهُ اللَّهُ

Sên gɔlsa sebrã

A Šeeh ‘Abd Ar-Rahmaan [bn Naasır As-
sı‘dıy (Wënd na yols-a)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Na-rigsg sên nafde sên na paam vi-noogo

Tuvsugã

Pêgr be ne Wênde sên so pêgrã gilli, la m maanda kaset ti soab sên na n tũ n tulg ka be ti sã pa Wënd a Yembr ye, lagm-n-taag ka ne-A ye, la m maanda kaset t'a Muhammad yaa A yamb la A Tën-tvuma, (Wënd puvsg be a yînga la a zakã rãmb la a Şahaabsã la A tulgre).

Rê poore: ad sũurã pemsgã la a yõgnegã la a noogrã a yel-pakdsã la a yugrã yêesgo, yê yaa ned fãa bõn-daabo la ne yê la vi-noogã me paamda, ti kidengã ne sũ-noogã pidi, la woto tara sabab-rãmba dīinã pugê, la sabab-rãmba rog-n-mikã pugê, la tvumã pugê, la a fãa gill pa tõe n tigm taaba sã n pa ne sɪd-kõatbã nengê, la sã n yaa nin-zêms nins sên pa bãmbã wã, baa ti b sã n paam-a ne neng ninga, maa sabab ning b yam-rãmbã sên nidgd pãng a yîngã, ad a pôsg-b-la nems a taaba yõod la tablg la halhaal la baasg neerem sên yude.

La ad mam na n tēega m seb-kãngã pugê bũmb ning mam sên tērē sên yaa sabab-rãmb bõn-daab zēkdg-

kāngã pugẽ ned fãa sẽn nidgd n baoodẽ wã.

La be b pugẽ neb sẽn paam sabab-kãensã wusgo, n vums vum sẽn be neere, la vum sẽn sõmbẽ. La leb n be b pugẽ sẽn koang-b gill n vums zu-beed vum, la a vums toom vum. La leb n be b pugẽ sẽn be pusvã, ti zems ne bũmb ning Wënd sẽn yols t'a paam-a. La Wënd la segl sõng Maanda la Sõngda sõmã fãa gill zugu, la wẽng fãa tus n zãag pugẽ.

Gom-saka: Kõ-sid ne Wëndã la tumd-sõngo

La sabab-rãmbã sẽn yud zislem la yẽgr la yẽbgre, yaa kõi-sid ne Wẽnde la tum-sõng mango, Wẽnd yeelame (A Naam zẽk yã):

﴿مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنَّىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾﴾

(97. Ned ning sẽn tuma sõma - yaa rao ti yaa paga -, t'a yaa sid-kita, D na vums a soab vum sẽn yaa noogo, la D na rol-b keoor sõmblem sẽn yud b sẽn da yi n tumdẽ wã.) [An-nahlv 97]

Rẽnd Wẽnd kõi kibare, (A Naam zẽk yã), la A pulem sẽn tigma lumaoongã la tumd-sõngã ne vi-noogo dũni zakã pugẽ, la rolb sẽn be neere zak-kãngã

pugē, la tablg zakē wā.

La rē sababā yaa vēnega, bala sēn kō-b sīd ne Wēndā sīd-kūun sēn manegā, sēn womd tum-sōngā la manegd sūyā la zugdā la dūni wā la laahrā, b tara yēga la tikri ti b segd a pugē būmb ning fāa sēn wat bāmbā, sēn yaa kīdeng la sū-noogā sabab-rāmba, maa peleng-yika la yugr la sū-sāamsā sabab-rāmba.

B segda yel-noodā la sū-noogā ne beelgo, la bark puvsgo, la b rik-b n tum ne būmb ning sēn nafda pugē, rēnd b sā n maan-b neng-kāngā zugu, b paamda kīdeng ne-ba, la b maand yā-beed ne b na pa la b tall barka, la b leb n tēed bark puvsdā yel-sōmde, (la b tēed) yel-bed a taaba ti b sōmblemā la b barkā yud sū-nood-kāensā sēn yaa yel-sōmdā ti-biisā.

La b yās kāenkāe yel-toodā la keelmā la yugrā la sū-sāangā taoore, ne būmb ning b sēn tōe n nidg pāng teka, la b boog būmb ning b sēn tōe n boogā, la b maand sugr sēn be neer ne būmb ningā b sēn pa tar a tōogā, la ne woto b paamda yel-toodā vūun pugē, nidg pāng sēn, tar yōodo, la zarb-n-ges, la pānga, (la b paam) b sugrā la b keoorā baoob pugē la b yel-sōmā wā tēebā pugē, yel-bed sēn kīt ti yel-toodā lebg faaga, ti sū-noog la tē-sōmā wā la yā-beed maaneg ne Wēnd yudlemā la A yel-sōmdā leds b zīgā, wala Nabiyaamā (Wēnd puvsg

la A tulgr be a yīnga) sēn togs Yel-kāngā hadiis sēn maneg pugē wā, a yeelame:

(عَجَبًا لِأَمْرِ الْمُؤْمِنِ، إِنَّ أَمْرَهُ كُلَّهُ خَيْرٌ، إِنْ أَصَابَتْهُ سَرَّاءٌ شَكَرَ فَكَانَ خَيْرًا لَهُ، وَإِنْ أَصَابَتْهُ ضَرَّاءٌ صَبَرَ فَكَانَ خَيْرًا لَهُ، وَلَيْسَ ذَلِكَ لِأَحَدٍ إِلَّا لِلْمُؤْمِنِ).

«Yel-soalem be ne sɪd-kōt yellā, ad a yellā fāa gill yaa sōma, sōmā sā n paam-a a puvsda barka tɪ rēnda yɪ sōma ne-a, la wēng sā n paam-a, a maanda sugri tɪ rēnda yɪ sōma ne-a, la yē me ned ka tōe n paam-a tɪ sā n ka sɪd-kōt ye» A Muslim n reeg-a.

T'a (Wēnd puvsɟ la A tulgr be a yīnga) kō kibare tɪ sɪd-kōata a yōodā fāoodame la a yel-sōme wā la a tuvmā tɪ-biisi, la būmb fāa sēn paamd-a sēn yaa sū-noogo la sū-sāanga. Woto n kit tɪ fō tōe n yā neb a yiibu yell sēn paamd-ba sēn yaa yel-sōma maa yel-wēnga tɪ b yōs taab yōsb tekē yellā reegrā pugē, la rēnda yaa b sēn pōs taaba sɪd-kūunā la tuvm-sōmā wā pugē yīnga. Rēnd b sēn sɪf a soaba ne stf-kāensā b yiibā, a segda sēn sōmbā la sēn yaa wēnga ne tōnd sēn togsā sēn yaa bark puvsɟo la sugr maanego la sēn tūud b yiibā, t'a paam sū-noogo la kɪdenga, tɪ yugrā la sū-sāang la peleng-yɪka la sūur-weoogrā la vumā zu-beed yēese, t'a vɪ-noogā pidi dūni-kānga pugē. Tɪ ned a to wā yekd yel-noodā ne wēnga la pugbu la maan-n-zuvka, t'a zvugdā kedgē. T'a yekd-b wala rūmsā sēn yekd-ba ne

volemd la zaεbo, la sēn lagem ne rē fāa a pa tar vuusg a sūurē wā ye, a pus n yirbda ween-n-vus wusg sēnē, a yirbdame a sēn yaeesd a bōn-nongdi wā na n wa se wā vεengē, la yel-kusds nins sēn paamd-a rē pugē naoor wusgo yīnga, la ween-n-vug a to yōyā sēn pa tar toaag n yāsē wā, bala b ketd n maanda nonglem ne yel a taaba, b sēn tōe n paame maa b sēn tōe n ka paame, la baa t'a sā n paame mikdame t'a ket n tara peleng-yika tōnd sēn togs ti loogā wεengē. La a yekd yel-toodā ne yaees la rabeem la sugr kaalego. Bı f ra sok būmb ning sēn paamd-a sēn yaa vumā yel-beedā ye, la tagsg bāase la yaees ning sēn tōe n taas-a halhaal wēns tekē, la yell sēn namsd ned n tug n yuda; bala a pa tēed yel-sōmd ye, a pa tar sugr me sēn na yubs a nengā ti yı naana a zug ye.

La wānde fāa yaa būmb sēn yāt vēenega, la ned sēn yaa woto, fo sā n tags a yellā n ges la f mak-a ne nebā yela, fo yāta welg-kāseng sıd-kōat ning sēn tumd ne a sıd-kūunā ne sēn pa woto suka. Tı bala dīinā pirsda pirsg tekē ti b maan sek-m-meng ne Wēnd rıtlā, la būmb A sēn kō yembsā sēn yaa A yudlem la A kūunā kōbg toor-toorā.

Rēnd sıd-kōtā, b sā n zarb-a ne bāaga, maa talemdo, maa sēn wōnd rēnda sēn yaa yel nins sēn tōe n paam

ned fãa wã, rënd yënda ne a lumaoongã yïngã la a sën tar sek-m-meng la yard ne Wënd sën pu n kô-a wã, a sũurã maagdame, a pa baood ne a sũurã yell Wënd sën pa pulem ne-a ye, a geta ned ning sën ka ta yë wã, a pa get sën be a yë zugë wã ye, la tõeeme meng t'a sũ-noogã la a kɨdengã la a vuvgã yud ned ning sën paam dũni wã bõn-daab gilli, tɨ Wënd sã n pa kô-a sek-m-menga.

Wala fo sën na n ne yãwã soaba sën ka tar tuumde, lumaoongã kaalem yïnga, b sã n zarb-a ne bũmbu sën yi talembo maa a kong dũni wã bõn-daab sãnda, f mikdame t'a be pet la zu-beed tekë pugë.

La bilgr a to: Yaæsã sabab-rãmb sã n yɨ tɨ yel-namsdɨ gũbg ninsaala fo mikda sɨd-kõt sën manegã wã soaba, t'a sũurã yaa sën keeme, t'a yïngã yaa sën yõgne, n tõe n zã yel-kãngã sën paam-a wã la a kënes-a ne bũmb ning a sën tõe, zem tɨ yaa tags maa gomd maa tuumde, a minmsa a mengã ne nams-kãensã sën paam-a wã, la wãnde yaa halhaal-rãmb sën kõt ninsaala vuvg la kengd a sũurã.

Wala fo sën yãt sën pa tara lumaoongã t'a be halhaal-kãngã tull pugë wã, yaæsã sã n yɨ la a sũ-bila sën namsd ne-a, t'a gĩnã maage, t'a yamã yiki, tɨ rabeemã la peleng-yikã kē-a, tɨ yung rabeemã la pugë

peleng-yikā sēn pa tōe n togs nedā tigm taab a zugu, la ning-kāngā buudā, a sã n pa paam sabab-rāmb sānda nebā fāa sēn mi wā sēn rat t'a mininms a meng b wusgā, b pāngā satame ti b gīnā maage, la rē yaa b sēn pa tar sūd-kūun ning sēn tōe n kit ti b maan sugrā, sēn tug n yuda pakr wakat, la halhaal nins sēn yaa sū-sāams halhaal n namsd nedā.

Rēnd manegda la sāmnda, la sūd-kōta la kifre, b zema taaba sū-keelem ning sēn baood n paamā paoong pugē, la yel nins sēn lomsd rabeemā la a faagd-a wā pugē, la sūd-kōtā a welgdame ne a lumaoongā pāng yīnga la a sugrā la a bobl-m-mengā ne Wēndā la a sēn tēeg-A wā yīnga, la a sēn tēed Wēnd yel-sōmdā yīnga, ti rē fāa yaa yel sēn sōngd t'a raoodā paasd ne-a, ti rabeemā boogd a zugu, ti masub-rāmbā yaa lom-lom a zugu, wala A sēn yeele (A Naam zēk yā):

{...إِنْ تَكُونُوا تَأْمُونُ فَإِنَّهُمْ يَأْمُونُ كَمَا تَأْمُونُ ۖ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ...}

(...Yāmb sã n paamda zabdem ad bāmb me zabd-b lame wala sēn zabd yāmbā, la yāmb tēedā Wēnd nengē būmb ning b sēn pa tēede) [An-nisaa'v: 104]. Ti Wēnd sōngrā la A fāagrā sēn welg toorā paamd-a, ti yaæsa menemd ne rēnda, la A leb n yeelame, (A Naam

zêk yâ):

﴿...وَأَصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ﴾

(...La y maan sugri, ad Wënd bee ne sugr rãmba.)

[Al-Anfaalv: 46].

Yaa maan neer n tvg bõn-naadsã, ne gomde la tũumde. Be sabaab-rãmbã sên yëesd yugrã la zu-loeesã la sũ-sãang pvgẽ, yaa maan neer n tvg bõn-naamdsã, ne gomd la tũumde, la manegr kõbg toor-toore, la rẽ fãa gillã yaa neer la manegre, yaa ne rẽ me la Wënd tusd yugrã la zu-loeesã n yi manegda la wëngda n zems ne ned fãa manegr tẽka, la ad sũd-kõtã yẽ pũurã la a zu-noogã n yud pidb a pvgẽ, a leb n welga toore, ti bala yẽ maan neerã yu ne pv-peelem la yel-sõmd tẽebo.

ti Wënd yols maan neerã n kõi-a, a sên tẽed yel-sõmã wã yĩnga, la Wënd tus yel nins a sên kisã n zãag-a a pv-peelmã la a Wënd tẽebã yĩnga, A yeelame, (A Naam zêk yâ):

﴿لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّنْ نَّجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ
بَيْنَ النَّاسِ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ أَبْتَغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا
عَظِيمًا﴾

(114. Sõmã kae b vũn-vũn wusg fãa pvgẽ ye, rẽnda sên sagl-a ne sãra maanego, maa manegre, maa nebã

ne taab svk manegre, la sēn maand-a rē Wēnd yardā
baoob yīnga, D na kō-a keoor sēn bedme.)

[An-nisaa'v: 114].

Rēnd Wēnd kōo kibare (A Naam zēk yā) tī yel-
kāensā fāa yaa neere a sēn yī ned ning nengē fāa, la
neer me wata ne neere, la a tUSD wēnga, tī muumin me
sēn tēed Wēnd yel-sōmdā, Wēnd kōt-a-la keoor sēn
bedme, la be keo-bedrā pūgē: yugrā la sū-sāangā la zu-
loesā la sēn wōd bāmb yēesgo.

Gom-Saka: Sogl-m-menga ne tuuma maa bāngr nins sēn nafdā

La sēn be sabab-rāmb nins sēn tUSD peleng-yīkā sēn
yaa giing-maagrā, la sūurā sēn maand soaglā ne yel-
gudgds sānda wā: Yaa sogl-m-meng ne tuum nins maa
bāngr nins sēn nafde, bala rēnda liibda sūurā t'a pa
maan soagl ne yel ning sēn namsd-a wā ye. La a pvs n
tōe n yīma sabab-rāmb nins sēn maand-a yugrā la sū-
sāangā, t'a sūurā yī noogo, t'a yīn-yēegrā paase, la
sabab-kāngā yesa sīd-kōt ne nin-zēng naaga taab a
pūgē. La ad sīd-kōtā welgdame ne yudlem a
lumaoongā yīngā la a pv-peelemā la a sēn tēed yel-
sōmd a sēn maan soaglā ne bāng-kāngā a sēn karemd-
a wā maa a wīnigd-a wā, la ne a tuum sōngā a sēn

maand-a wã, sã n mik ti yaa tũudum rënd yaa tũudum, la sã n mik ti yaa dũni soagla maa yel-minmids a tũnugd-a ne Anniya sōngo. La a maan a raabã ti rēnda yaa sēn na n sōng-a Wēnd tũudmã pvgē, rënd yel-kāng tara vũun sēn yaa vēnega yugrã la yaēsã la sũ-sāamsã tusb pvgē. La sōor waoog ninsaal b sēn zarb ne peleng-yik la yel-toodo, ti bāasã kōbg toor-toor sig-a, t'a tiemã sēn tar pāng yu (a sēn yīm sabab ning sēn gudg-a la a nams-a wã, la a sogl-m-meng ne a tũum sēn yi yē yũmē wã).

La sōmbame ti tũum ning a sēn maan soagl ne a wã yī yōor sēn yubsd ne, la a nongē, bala wānde n tog ne na paam raab-kānga sēn nafdã, la Wēnd la Mita.

Yaa f sēn na n tigm f tagsã gilli fãa ti yaa rũnda tũumdã yell n pak foom, La yel nins sēn tusd yugrã la peleng-yikã n yi wã, yaa f tigm f tagsã gilli fãa ti yaa rũnda tũumdã yell n pak foom, la f bas pakr ning sēn wat beoogã, la wakat sēn loog sũ-sāang maanego, la wã n kut ti Nabiyaamã (Wēnd pũvsg la A tilgr be a yīnga) kos gũudum n yi yurgr la sũ-sāanga, rënd sũ-sāanga ne yel nins sēn loog ti pa tōe n lebs la pa tōe n paamã, pa nafd ye, la yugr ning sēn yit beoog yell yīnga tōe n sām-a. Rënd yamb yita a raarã biig bala, n tigimd a nidg pāngã la a wik-m-mengã a raarã ne a

wakat ning a sên be wã manegr pugê, bala a sũurã yõgeng rê zugã kũtdame tĩ tũũmã pidi, tĩ ninsaal paam nen-yubsg n yĩ peleng-yũkã la sũ-sãangã. La Nabiyaamã (Wënd pũũsg la A tũlgr be a yĩnga) a sã n kos doaaga, maa a togla a zamã wã n tũg kosgo, rẽnda a kengdame –sên lagem ne sõngr kosg ne Wënd la tẽeb a yudlemã pugê- ne nidg pãnga la keng-m-menga, hakũk baoob pugê sên na paam bũmb ning a sên boond n tũgdẽ wã. La bas bũmb ninga b sên kot tĩ b tus n yĩ a zugã; bala kosgã tũkda ne tũũmde, rẽnd yamb nidgda pãnga bũmb ning sên nafd-a dĩinã la dũni wã pugê, la a kot a Soaba t'a pids a raabã, la a kot-A sõngr ne rẽnda, wala Nabiyaamã (Wënd pũũsg la A tũlgr be a yĩnga) sên yeelã:

(اٰخٰرِضْ عَلٰی مَا يَنْفَعُكَ وَاسْتَعِزْ بِاللّٰهِ وَلَا تَعْجِزْ، وَاِذَا اَصَابَكَ شَيْءٌ فَلَا تَقُلْ:
لَوْ اَنِّيْ فَعَلْتُ كَذَا كَانَ كَذَا وَكَذَا، وَلٰكِنْ قُلْ: قَدَّرَ اللّٰهُ وَمَا شَاءَ فَعَلَ، فَاِنَّ لَوْ تَفْتَحُ
عَمَلَ الشَّيْطَانِ).

«Maan yã-beed ne bũmb ning sên nafd foomã, la f kos sõngr ne Wënd la f ra kong ye, la bũmb sã n paam foom bĩ f ra yeele: "m sã n da maan woto yũtẽ la woto la woto". La yeele: "Wënd n korde, A sên ratã me la A maan yã". Bala (sã n da yĩ woto wã) a pakda sũũtãan tũũma». A Mulim n reeg-a. Tĩ Nabiyaamã (Wënd pũũsg la A tũlgr be a yĩnga) tigim saglg ne maan yã-

beedo yel nins sēn nafdā halhaah fāa gill pvgē, la sōng kosg ne Wēndā la f ra bas f meng n tū pāng kongr ning sēn yaa kvung sēn namsd nedā ye, n paas ne yel nins sēn loogā, la Wēnd pulengā ne a kordgā gesgo.

La a maan yelā buk a yiibu: Buk ning ti yamb tōe n bao n paame, maa a paam a sēn tōe a pvgē maa a tus-a maa a woog-a, rēnd yāwā yamb maanda nidg pāng a pvgē la a kos sōngr ne a Tūdā. La buka a sēn pa tōe n maan rē, rēnd wānde yambā basda a yam ne-a la a yarē la a sak n tū, la sik ka be ti yēg-kāngā tēegrā yaa sabab sēn wat ne sū-noogo, la loogd ne yugr la sū-sāanga.

Gom-saka: Wēnd yuurā tēegr wusgre

Sēn be sabab bed-bed nins sēn wat ne sū-maagrā la yīn-yōgnegā: Yaa Wēnd Yuurā tēegr wusgre, ad rēndā tara vūun sēn yaa yel-soalma sūurā maagrā la a yīn-yōgnegā pvgē, la a yugrā ne sū-sāanga saasgo, Wēnd yeelame (A Naam zēk yā):

(...أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ)

(...La pa Wēnd yuurā tēegr la sūyā rag n yōgend ne la?) [Ar-ra' du: 28] Rēnd Wēnd yuurā tēegr tara vūun sēn bedme bōn-daab-kāngā paoong pvgē, a sēn yaa toorā yīnga, la yambā sēn leb n tēed a keoorā la a yel-sōmdā yīnga.

Wënd neemã-rãmbã yell yësgo sën vënege la sën solge, leb n yaa woto bala, la Wënd neemã-rãmbã yell yësgo sën vënege la sën solge, bala b bãngrã la b yellã goamã, Wënd tusda yugrã la sũ-sãangã ne rë, a leb n pirsda yambã ne barkã puvsg zëkr sën yud darge-rãmba fãa wã baa ti yambã sã n yume n be talemnd maa bãag pugë, maa zëng sën pa b yiibã sën yaa zarbg kôbg toor-toore. Bala yënda sã n mak Wënd neemã-rãmbã -sën be a zugã sën pa tar tek la pa tõe n geelã-, ne bumb ning sën paam yë wã sën yaa toog buud fãa wã, mikdame ti toogã paodame.

Yel-toodã la masub-rãmbã Wënd sã n pvs n zarb yamb ne-b, t'a maan sugr la a yardë la bas-ti-looge, a zabdmã boogdame, t'a musakã faage, ti yambã sën tagsd b keorã la b rolbã la a sën tũ Wëndã ne a sën maan sugrã la yardã, maanda yel-toodã ti lebg noogo, t'a keorã noomã yïms-a a sugrã toomã.

Neb nins sën ka ta tõndã gesgo, La yel nins sën yud naf zĩ-kãngã yaa Nabiyaamã sën togl tõnd n tug bumb ningã maanego, (Wënd puvsg la A tulgr be a yïnga), hadiisã sën manegã pugë, ne a sën yeele:

(انظُرُوا إِلَى مَنْ هُوَ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَا تَنْظُرُوا إِلَى مَنْ هُوَ فَوْقَكُمْ فَإِنَّهُ أَجْدَرُ أَنْ لَا تَزْدَرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ).

(Ges-y neb nins sên be yâmb têngrã, la y ra ges neb nins sên be yâmb yîngrã ye, rênda n pê n yud ti yâmb ra wa paoog Wênd neemã wã sên be yâmb zugã) A Mulim n reeg-a. Rênd ad yamba, a sã n ning a yamê wã yel-kângã sên bedmã, a mikdame t'a yuda neb wusgo bôn-naandsã pugê ne laafi la sên tûud ne rê wêengê, la ruti la sên tûud ne rê wêengê, baa a halhaalã sên yaa a soab fãa, t'a peleng-yikã la a yugrã sê, t'a sũ-noogã la a kîdengã paas ne Wênd neemã-rãmb nins yê sên pôs neb a taabã a pugê wã.

La yamb sã n tags wok Wênd neemã-rãmbã zug fãa, sên solgã la sên vênegã, dîinã la dûni wã yelã pugê, a mikdame t'a Soabã kô-a-la sên yaa sômã, la A tus wêns wusg n yi-a, la sik ka be ti wãnde yiisda yugr la sũ-sãang ye, la a kêesd kîdeng la sũ-noogo.

Gom-saka: Kên n yêes sabab-rãmb nins sên wat ne yugrã, la paam sabab- rãmb nins sên wat ne sũ-noogã.

La sabab-rãmb nins sên wat ne sũ-noog la yêesd yugrã la sũ-sãangã saasgã suka, yaa nidg pãnga sabab-rãmb nins sên wat ne yugrã saasg pugê, la sabab-rãmb nins sên wat ne sũ-noogã paoong pugê; la rênda yaa a yîm sên loogã sên yaa yel-tood nins a sên pa tõe n lebs-ba, la a sên na n miê ti yê sogl a tagsã ne rê wã yaa reem la bûmb sên pa tõe n tol n paame, ti rê leb n yaa

yalemd la gæemse, t'a namsd a sūurã ne tags a pugẽ wala a sën namsd a sūurã ne a sën maan peleng-yık ne sën watã, ne a sën sãmbd ti yaa talemdo la yaæs maa zëng sën pa rënda sën yaa yel-tood nins a sën ninged a yamẽ a beoog vumã pugẽ. T'a bång ti yel nins sën watã ned pa mi sën na n yı a pugẽ sën yaa sōma maa wënga maa tēbo maa zabdem, la ad rē fãa bee Wilb Naabã sën yaa buud Mitã Nugẽ, ti yembsã pa tar tōog a pugẽ rënda b kën n bao a sōmã wã paoongo la a wëngã tusbu. La yamb bång ti ad yẽ sã n wëneg a tagsã n yi a beoog yellã rabeemã, la a bobl a mengã ne a Soabã a manegrã pugẽ, la a gãneg a yam ne-a rē pugẽ. A sã n maan woto, a sūurã yōgendame t'a halhaalã manege, t'a yugrã ne a peleng-yıkã sa.

Kosg maanego, La yelã sën tar nafa n yud sën kēed ne beoog yelã wëngẽ wã yaa doa-kãngã maanego, Nabiyaamã (Wënd puusg la A tulgr be a yĩnga) sën da kot ne-a wã:

(اللَّهُمَّ أَصْلِحْ لِي دِينِي الَّذِي هُوَ عِصْمَةُ أَمْرِي وَأَصْلِحْ لِي دُنْيَايَ الَّتِي فِيهَا مَعَاشِي، وَأَصْلِحْ لِي آخِرَتِي الَّتِي إِلَيْهَا مَعَادِي، وَاجْعَلِ الْحَيَاةَ زِيَادَةً لِي فِي كُلِّ خَيْرٍ، وَالْمَوْتَ رَاحَةً لِي مِنْ كُلِّ شَرٍّ).

«M Soab a Wënde maneg m diinã n kō-ma, sën yaa mam yellã gūudmã, la F maneg m dūni wã n kō-ma sën

yaa mam vumã sên be a pugê wã, la F maneg m laahrã n kô-ma, sên yaa mam lebengã sên togdê wã, la F maan vumã ti yaa paasg ne-ma sôma fãa pugê, la F maan kũumã ti yaa vuvsg ne maam n yi wêng buudã fãa» A Muslim n reeg-a. La woto bala a koεεgã:

(اللَّهُمَّ رَحْمَتَكَ أَزْجُو فَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ وَأَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ).

«M Soab a Wênde, Fo Yolsgã la m tēda, bɪ F ra bobl-m ne m mengã nif-kamsg pugê ye, la F maneg m yellã fãa n kô-ma, Soab kae sên tũud n tilg ti sã n pa Foom ye» A Abuu Daawud n reeg-a ne tōkr sên yaa Şahuhe (manege). Rënd yamb sã n yulem kos-kângã a diinã la a dũni wã yel manegr yĩnga, ne ning-m-yamê pugê, ne sid-sida la Anniy sên manege, n lagm ne nidg pãng maanego bũmb ning sên na kit t'a paam rē wã pugê, Wënd kôt-a la bũmb ning a sên kosã la bũmb ning a sên tē wã, la a bôn-baoodɪ wã, t'a yugrã lebg sũ-noogo la kɪdenga.

Gom-saka: sên tõe n yɪ wêng n tug n yudã mamesgo

La sên be sabab-rãmb sên nafɔ n yud sên tusɔ peleng-yikã la yugrã, bũmb sã n wa paam yambã sasa, yaa a kēn n bao a yolsgo, la rē yaa a sên na n mams yellã wêng sên tõe n ta to-to fãa, n ning a mengã zĩ-kãnga, a sã n maan woto, bɪ a kēn n bao n na n yols a

sēn tōe tēka, yaa sēn tū ne ning-n-mengē kānga la kēn-kāngā sēn tar nafā wā, la a yurā la a sū-sāangā sata, tū kēn-kāngā yī naf-būmb paoong pūgē, la wēngā yambā sēn tōe tus pūgē.

La rabeem la bāas la talem d sabab-rāmb sā n wa sig-a, la a kong yel nins kōbg toor-toor yē sēn nong-a, bī a sak rēnda ne yīn-yōgneg la a minmis a yōorā ne rē, pa rē bī a minmis yōorā ne yel-tood fāa a sēn tōe, tū ad minims yōorā ne yel-toodā maandame tū b leb g faasens la a menemes b zabdamā, sēn tūg n yuda yaa a sā n sogl a mengā ne b tusbu a pāng tōog tēka, tū tigim yē nengē yōora minimsgā ne kēn-nafā nins sēn maan yē soagl t'a a yīm yela, la a modg a mengā n palms a pāng ning a sēn teedg ne yel-toodā, n lagm ne a sēn na n tik Wēnd rē pūgē wā, la a maan bas-m-yam ne-A wā, la sik ka be tū yel-kāensā tara yōod wusgo sū-noogā paoong pūgē la sūyā maagre, n lagem ne yambā sēn tēed yel-sōmdā dūni wā la laahrā, la wānde yaa būmb sēn maan n yā, la a sēn yī ne neb nins sēn maan-a wā yaa wusgo.

Gom-saka: Sūurā keelem la a ra zabā la a ra yiki

La sēn be tū nins sēn yud sōmblem ne sūyā bāasā, b pus n lagma ne yīnsā bāase: Yaa sūurā sēn na n yaa

kegenga la a pa sãamdẽ maa a yikd ne tagsã la saagr
 nins sẽn yaa tags-wẽnsã sẽn wat ne-ba. La gẽeg la
 gudgr ne sabab-rãmb nins sẽn zabda, la yaæsd ti yel-
 toodã na n wa yɪ, la bõn-nongdsã loogre yel-kãensã fãa
 kêesda la yugr la sũ-sãams la sũy la yĩns bãas pugẽ, la
 gĩin-mar ning sẽn tar vũun wẽnga, ti ninsaalbã yã a
 namsgã wvsgã.

Bobl-m-meng ne Wẽnde, La wakat ning fãa sũurã
 sẽn wat n dell Wẽnde, la a bobl a meng ne-A, la a pa
 sak n tũ sãmb̄sã, ti tags-kum wẽnsã pa soog-a, la a
 maan bas-m-yam ne Wẽnde la a maan yã-beed A
 yudlemã pugẽ; yugrã la sũ-sãamsã zãagd-a lame, ti
 sũyã la yĩnsã bãas wvsg se n bas-a, ti sũurã paam kengr
 la maagr la sũ-noog sẽn pa tõe n togse, sõor waoog
 logtoy-yiy sẽn pid ne sãmb̄sã la tags-yoodã bãas sẽn
 tar-b rãmba, la sõor waoog yel-kãensã sẽn maan vũun
 pãens rãmb wvsg sũyã, ti pa gomd nin-valems ye, sõor
 waoog yel-kãensã sẽn wa ne yalemd la gãeemdo, la
 laafi soab yaa Wẽnd sẽn bas-a soab laafi la A maan-a
 segl sõng t'a zab ne a yõorã n na paam sabab-rãmb sẽn
 nafda, sẽn kengd sũyã, n tusd a peleng-yikã, A yeelame
 (A Naam zẽk yã):

﴿...وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ...﴾

(...La ned ning sên bobld a meng ne Wênde, Yê sêk-a lame.) [Aṭ-ṭalaakv: 3] Rat n yeel t'A na n sek-a lame, sên pak-a wā gilli, sên yaa a dīnā la a dūni wā yelle.

Rênd bobl-m-meng ne Wênd soaba sūr kegname, sāmbsā pa rvgd-a ye, yelā me pa namsd-a ye, a sên mi tī rēnda yaa yō-valeng tagmas la rabeem la yaēs nins sên pa tar hakūkā yīnga. La a leb n mi ne rē fāa tī ad Wênd reega A Zugē t'A na n seka ned ning sên teega yēnda sekr tekē, t'a maan bas-m-yam ne Wēnde la a leb maan bas-m-yam ne A pulengā, t'a yugrā ne a pelen-yūkā satē, t'a keelmā lebg yol-yole, t'a sū-pa-noaangā lebg sū-noogo (tī tarahā yaa sū-sāanga), t'a rabeemā lebg bas-m-yam, rēnd d kota Wênd t'A kō-d laaft la A kō-d sū-kegenga la sū-tabendga, ne bobl-m-meng ne Wênd sên pidi Wênd sên reeg A Zugē n na n kō-b rāmbā sên sōmb fāa, la A tus toog la nang fāa n yi-ba.

Gom-saka: Yōora minmsg t'a tōog neb a taabā zamse.

La Nabiyaam koeegā a sên yeelā pugē (Wênd puvsg A la tlg̃r be a yīnga):

«لَا يَفْرَكُ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنَةً إِنْ كَرِهَ مِنْهَا خُلُقًا رَضِيَ مِنْهَا خُلُقًا آخَرَ»

«Muumin raoog ra wa kisg muumin poak ye, a sā

n kish zugd a nengē, a yarda zugd a to a nengē» A Mulim n reeg-a.

Yōod a yiib sēn yaa zisdo:

B yiibā yembrā: yaa teesg n tug f pag vit-n-taare la f rog-pēta la tūud-n-taaga la f tum-biiga, ned fāa fo sēn kī maa tōkr n be foom ne a svka, ti sōmbame ti f ning f yamē ti yaa tilae ti zanga maa boogre maa yel fo sēn kis zīnd ne nedā; ti f sā n yā rē bi f mak-a ne būmb ning sēn yaa tilae fo zugā maa sēn sōmb ne foom sēn yaa tok-n-taarā kengrā la nonglemā na pa wā, la rē yaa f sēn na n tags sōmā wā, la bōn-daab-rāmb sēn welg toor la sēn gūbgi, la yaa ne mum-f-nin n yi yel-wēns-kāensā n tug yel-sōmā wā gesgo, la tūud-n-taarā la tōk-n-taarā ruumda, ti fo paam wusgā ti pid ne-fo.

Yōod a yiib soabā: La rē yaa yugrā la sū-sāangā saabo, la pu-peelemā paabo, la fo sēn na n yik ne waagib-rāmb la yel a taab nins b sēn maan nonglemā, sēn rog fo zugā, la laafi paoongo bugs a yiibā svka, la ned ning sēn pa tū a Nabiyaamā (Wēnd puvsg la A tilgr be a yīnga) sēn togs woto wā maa a pus n maan a tullā ne a sēn n gūusd yel-wēnsā n yaool n yīmd yel-sōmā wā, yaa tilae t'a pelengā yike, leb n yaa tilae ti tumd-n-taar ning sēn be yē ne nebā svkā gudgi, t'a hake-rāmbā la a waagib-rāmbā wusg nins sēn be ne b yiibā yembr

fāa wā fāse.

La neb wvsg sēn yaa raab-bedā-rāmbā, b segenda b mensā ne sugri la yīn-yōgnego masub-rāmbā la yel-gudgdsā yub wakato. La ad yel-yaalsā wakato b pelensā yıgdame, tı b yam-gāagā gudgi, la wānde sababā yaa tı bāmb minimsa b yōyā yel-bedā wakato, la b bas b mensā yel-bāanegā wakato, tı rēnda yı sabab n nams-ba la maan vūun b vuvsgā pvgē. Rēnd sēb-suk soaba minİmsda a yōorā ne yel-bi la yel-beda la a kot Wēnd t'A sōng-a ne-ba, la A ka rikd yelā n bas ne a mengā nin-kamsg pvgē ye, yaa rē n so tı wakat-kāngā yel-bil wā yuta naana a zugu, wala yel-bedā me sēn yıt naana a wugā. La a kell n be yīn-yōgneg pvgē, t'a sūurā maage, la a vuvsgē.

Gom-saka: Ra zoe n pug yurā ye.

Yam soab miime tı yē sıd-sıd vumā, a yaa vı-noog la yīn-yōgneg vum la a miē t'a yaa koεeg wvsg me. Rēnd pa sōmb ne-a t'a kvvg-a ne yugre la yel-gudgdi wā tūnugr ye, bala rēnda pa zemsd ne vı-sōngā. A ra maan beed ne a vumā, t'a wvsgā fāa wa pa yugrā la gudgrā pvgē ye, wato yaa vumā tullı. La welgr ka be nin-sōng la nin-vēnga suka yāwā pvgē ye, la sıd-kōta tara pvur sēn yud bedrem, la paoong sēn yud nafa, t'a

sã n yik ne bôn-kângã, pînd-pînda maa kaoosg pugê.

Wënd neemã-rãmbã la bûmb ning sên paamd-a sên yaa toogã makr ne taaba. La sômba ne-a yesa ti toog sã n paam-a maa a yaæsd-a lame, t'a mak neemã-rãmb nins yê sên paamã, zem ti yaa diinã maa yaa dũnĩ wã yela, la toog ning sên paam yê wã. Rënd makrã wakato neemã wvsg ning yê sên be a pugê wã na n vênegame, ti toom ning sên paam yê wã meneme.

La woto bala, bĩ a mak namsg ning yê sên yaæsd ti na n wa paam-a lame wã, ne yê sên tõe n pøs wvsg n tulg n yi-a wã, bĩ a ra bas tẽ-valengã ti wil tẽeb wvsg nins sên tar pãngã ye, woto la a yugrã la a yaæsa seta. A sômb n mamsa masub ning tek sên tõe n paam yëndã la a segl a mengã ne a yubã t'a sã n wa yĩ, la a keng n tus bûmb ning sên na n pa yĩ wã la a zêk sên yĩ wã, maa a boog-a.

Nebã namsg yaa bãmb la namsda, ti f sã n ka maan f meng soagl ne-a. La sên be yel nins sên nafdã pugê, yaa f bãng ti nebã namsd foo wã, sên tvsg n yuda b goam wẽnsã pugê wã, pa foo la namsd ye, ad yaa bãmb la namsda, sã n pa mikame ti fo sogla f meng ne-a n bas-a t'a tōog foom, wakat-kângã a namsda foom wala a sên nams-ba, la fo sã n pa ning f toaag ne-a a pa namsd foom baa fvi.

Kit ti fo vumã yi noog ne nafa tagsa, La bãng ti fo vumã tũuda ne fo tagsã, sã n mikame ti yaa tags sên kôt foo yôodo diina maa dũni wã yel pugẽ, rënd fo vumã yaa sôma n yaa noogo, sã n pa rê yellã yita tulli.

Ti tumd-n-taarã yi Wënd yĩnga, pa bôn-naandsã yĩnga ye. La yel nafa nins sên tUSD yugrã n yudã, yaa f minims f mengã ti f ka na n bao bark puvsgo ti sã n pa Wënd nengẽ ye, ti fo sã n maan ned sên tar hake fo zug neere maa ned sên pa tar hake, bi f bãng ti yaa ne Wënd la f tumda, bi f ra loe f zug ne ned ning fo sên maan neemã wã bark puvsg ye, wala A sên yeele (A Naam zêk yã), A yemb-tũusdsã yel pugẽ:

(إِنَّمَا نُنْظِعُكُمْ لَوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا ﴿٩﴾)

(9. Tõnd sên rilgd yãmbã, yaa Wënd yĩnga, tõnd pa rat yaood yãmb nengẽ, pa bark puvsg me.)

[Al-Insanv:9].

La wãnde kengda tõnd tumd-n-taarã ne d zak-rãmb la d koambã la neb nins tõnd sên tar tøk-n-taarã sên yaa pãng ne-b pugẽ, la d bãng ti wakat ning tõnd sên wat n segl d mensã n na n zãag wẽngã n yi-ba, sid la hakuka d vuusame. La leb n be yel nins sên wat ne vuusgo, yaa tõnd sên na n dik yel-sômã wã n gãde la d tum ne-ba sên zemsd ne d mensã ti pa tũ ne loog-m-menga sên

yikd pələng ye, ti d wa lebg zaalem, bala d tũ so-
golengo. La rēnda yaa būmb sēn yaa yam bedr yelle, la
leb n yaa rik yel-gudgds n maan ti yaa yel neeba, n yaa
yel-noodo. Yaa ne rē me la yEl-noodā yilengā paasda,
ti yel-gudgdsā setē.

Maan soagl ne būmb ning sēn nafdā, la b bas sēn
namsdā. Ning yel nins sēn nafda f ninā taoore, la f tum
b na yi yīnga, la f ra wēneg n ges yel nins sēn namsda
ye. Rogl f zugē ne rēnda n yi sabab nins sēn wat ne
yugrā la sũ-sāangā. La bao sōng-m-menga ne vuusg la
nidg pānga tigengu yel-tursā pugē.

Tuumā saasg moas-moasa, La sēn be yel-nafdi wā
pugē, yaa tuumā seesg zīg pugē, la paam weenga sēn
wate; bala tuumā sã n ka se, tuum nins sēn loogā fāa
sũuda taab fo zugu, n lagem ne tuum nins sēn watā, ti
b toomā kenge, rēnd fo sã n saas būmbā fāa a wakatē,
fo kēeda yel nins sēn watā ne tags sēn tar pānga la
tuumd sēn tar pānga.

Yel nins sēn pakā rengre, n lagem ne saawar
maanego, La sōmbame ti fo tūus yel-nafdi wā pugē
sōma sēn yude, la f bāng yel nins fo yōorā sēn lalldā, ti
fo raabā be ne-ba n tug n yudā, bala sã n pa yi woto,
yita yam-yiisgu la si-lakre la gudgri. La f sōng f meng
rē pugē ne tags-sōngo la saawar maanego, ti sēn maana

saawar pa maan mims ye, la f karem bũmb ning fo sẽn
rat n maan-a kareng sẽn bı, tı sã n mikame tı yõod n be
a pugẽ, tı f loe n wãag f sũurẽ wã n na tum-a, bı f bobl
f meng ne Wẽnde, ad Wẽnd nonga bobl-m-meng-
rãmba.

La Pẽgr tiging be ne Wẽnde sẽn yaa bõn-naandsã
Naabã.

La Wẽnd na puus la A tulg tõnd Zu-soabã a
Muhammad, la a zak rãmbã la a Şahaabsã.

Sebrã buka

Tuvsgã.....	2
Gom-saka: Kõ-sid ne Wëndã la tuvmd-sõngo.....	3
Gom-Saka: Sogl-m-menga ne tuvma maa bāngr nins sēn nafdã	10
Gom-saka: Wënd yuvrã tēegr wusgre.....	13
Gom-saka: Kēn n yēs sabab-rāmb nins sēn wat ne yugrã, la paam sabab-rāmb nins sēn wat ne sū-noogã.....	15
Gom-saka: sēn tōe n yī wēng n tvg n yudã mamesgo	17
Gom-saka: Sūurã keelem la a ra zabã la a ra yiki	18
Gom-saka: Yōora minmsg t'a tōog neb a taabã zamse.	20
Gom-saka: Ra zoe n pug yurã ye.	22

mos21v2.1 - 05/07/2026

رسالة الحرمين

Message of The Two Holy Mosques

Guidance content for the visitors of the Holy Mosque
and the Prophet's Mosque in languages

